

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 9CoP/12/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2112203248
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 04. 2012
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Barcajová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2012:2112203248.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v právnej veci starostlivosti súdu o maloleté deti: O. M., narodený XX.XX.XXXX, M. M., narodená XX.XX.XXXX a W. M., narodený XX.XX.XXXX, t.č. bytom u matky, zastúpené kolíznym opatrovníkom Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Trnava, deti rodičov: S. M., narodená XX.XX.XXXX, bytom Y. XXX a O. M., narodený XX.XX.XXXX, bytom M., V. XX, právne zastúpený: NITSCHNEIDER & NOVÁK, s.r.o., Cintorínska 3/A, Bratislava, zastúpený Mgr. Dušanom Nitschneiderom, konateľom, o nariadenie predbežného opatrenia, na odvolanie otca proti uzneseniu Okresného súdu Trnava č.k. 27P/11/2012-21 zo dňa 2. marca 2012 takto

rozhodol:

Odvolací súd uznesenie súdu prvého stupňa v napadnutej časti úpravy styku otca s maloletými deťmi p o t v r d z u j e s tým, že predbežné opatrenie v časti III. platí do právoplatného skončenia konania vo veci samej o úprave styku otca s maloletými deťmi.

o d ô v o d n e n i e :

Súd prvého stupňa uznesením napadnutým odvolaním výrokom I. zveril maloleté deti do osobnej starostlivosti matky, výrokom II. uložil otcovi povinnosť platiť výživné na maloleté deti sumou 30% zo sumy životného minima na nezaopatrované neplnoleté dieťa alebo na nezaopatrované dieťa podľa osobitného zákona mesačne na každé z detí do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky s účinnosťou od doručenia uznesenia a napokon výrokom III. uložil otcovi oprávnenie stykať sa s maloletými deťmi vždy v sobotu od 14,00 hod. do 17,00 hod., matka má právo byť prítomná pri realizácii styku. Matka je povinná maloleté deti na styk s otcom riadne a včas pripraviť a odovzdať otcovi v stanovenú hodinu v mieste jej bydliska. Otec je povinný v stanovenú hodinu maloleté deti od matky prevziať a v stanovenú hodinu na rovnakom mieste vrátiť. Z vykonaného dokazovania mal preukázanú potrebu nariadenia predbežného opatrenia. Konflikty medzi rodičmi vyplývajú aj zo skutočnosti, že maloleté deti nie sú zverené do výchovy jedného z rodičov a nepriaznivo vplývajú na výchovu a zdravý vývoj maloletých detí a na ich denný režim. Starostlivosť o maloleté deti od augusta 2011 zabezpečuje výhradne matka, ktorá má vytvorené vhodné podmienky na zabezpečenie starostlivosti o maloleté deti, čo potvrdil i kolízny opatrovník, preto boli deti zverené do osobnej starostlivosti matky. V záujme zabezpečenia styku otca s maloletými deťmi súd vyhovel návrhu matky i v časti úpravy styku, avšak vzhľadom na povahu otca, ktorý je verbálne agresívny a v záujme zabezpečenia istoty maloletých detí počas úpravy styku, súd priznal matke právo byť prítomná pri jeho realizácii a je na vôli matky, či svoje právo byť prítomná pri styku využije. V časti uloženia povinnosti otca prispievať na výživu maloletých detí súd odôvodnil stanovené výživné vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrované neplnoleté dieťa alebo na nezaopatrované dieťa podľa osobitného zákona s použitím § 62 ods. 3 Zákona o rodine, t.j. vo výške 26 eur mesačne na každé z detí. Pri určovaní tejto vyživovacej povinnosti vychádzal zo samotnej podstaty predbežného opatrenia, ktoré nie je konečným rozhodnutím vo veci samej. Predbežným opatrením sa ukladá povinnosť platiť výživné len v nevyhnutnej miere. Výživné v nevyhnutnej miere je určené len na uspokojovanie základných osobných potrieb oprávneného, t.j. maloletých detí a nie je rozhodujúce, že povinný, t.j. otec je schopný platiť aj vyššie dávky výživného. Súd uzavrel, že stanovené výživné zabezpečuje základné nevyhnutné potreby maloletých detí, pričom nejde o konečné rozhodnutie a až rozhodnutím vo veci samej bude

rozhodnuté o výživnom. Právne svoje rozhodnutie odôvodnil aplikáciou ustanovenia § 75 ods. 7 (avšak v znení účinnom do 14.10.2008 - poznámka odvolacieho súdu), § 74 ods. 1, § 76 ods. 1 písm. a) OSP, § 62 ods. 1, 3 Zákona o rodine.

Proti tomuto uzneseniu podal v zákonnej lehote odvolanie otec maloletých detí a to proti výroku č. III., ktorým súd rozhodol o styku otca s maloletými deťmi na tri hodiny týždenne. Súd pri tomto rozhodnutí nedostatočne zistil osobné pomery účastníkov, predovšetkým vzťah medzi deťmi a otcom, čím dospel k jednostrannému a nesprávnemu rozhodnutiu, čo odporcu nad mieru ukracuje v jeho rodičovských právach k maloletým deťom. Poukázal na to, že navrhovateľka v auguste 2011 odišla z domácnosti s odporcom, ktorú viedli s jeho rodičmi. Maloleté deti opustili spoločnú domácnosť bez akéhokoľvek oznámenia tohto úmyslu odporcovi ako otcovi ich spoločných detí. Deti boli týmto postupom matky vystavené neúmernému stresu a bez prípravy boli premiestnené z im dôverne známeho prostredia do prostredia úplne cudzieho. K žiadnej dohode o styku medzi navrhovateľkou a ním nedošlo, no aj po odsťahovaní navrhovateľky a maloletých detí zo spoločnej domácnosti prebiehal styk odporcu s deťmi bezproblémovo. Maloleté deti za svoj domov aj v súčasnosti považujú domácnosť otca, samé sa dožadujú širšieho styku s odporcom. Odporca sa na podnet detí pokúšal s navrhovateľkou dohodnúť na širšom styku, než ako predpisuje predbežné opatrenie, ale navrhovateľka trvá na dodržiavaní styku v intenciách predbežného opatrenia. Aj napriek tomu, že v danej veci súd nariadil len predbežné opatrenie, ktoré nie je konečným rozhodnutím vo veci samej, podkladom pre tak závažné rozhodnutie súdu malo byť hlbšie zistenie skutočného vzťahu odporcu a jeho maloletých detí. Uviedol, že i keď ide len o predbežné opatrenie, ktoré nie je konečným rozhodnutím vo veci samej, podkladom pre tak závažné rozhodnutie súdu ako obmedzenie rodičovských práv by malo byť hlbšie zistenie skutočného vzťahu otca a maloletých detí. Súd si pravdivosť tvrdení matky žiadnym spôsobom neoveril, iba sa s nimi stotožnil. Poukázal na § 24 ods. 4 Zákona o rodine, Dohovor o právach dieťaťa článok 3, odsek 1, článok 7, odsek 1. Poukázal na to, že o deti má skutočný a nepredstieraný záujem a verí, že širší rozsah jeho styku s deťmi bude na prospech maloletých detí. Preto žiadal, aby odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa zmenil a určil otcovi oprávnenie stretávať sa s maloletými deťmi každý párný týždeň v stredu od 15,00 hod. do 18,00 hod. a každý párný víkend v čase od 15,00 hod. v piatok do 13,00 hod. v nedeľu s tým, že matka je povinná deti na styk s otcom riadne a včas pripraviť a odovzdať otcovi v stanovenú hodinu v mieste bydliska. Otec je povinný v stanovenú hodinu deti od matky prevziať a na rovnakom mieste po ukončení styku vrátiť.

Kolízny opatrovník a matka sa k odvolaniu otca písomne vyjadrili.

Kolízny opatrovník poukázal na to, že na žiadosť súdu dňa 29.02.2012 vykonal šetrenie pomerov v domácnosti matky, kde bolo zistené, že maloleté deti majú vytvorené pre svoj život vhodné podmienky. V čase šetrenia sa v domácnosti nachádzali starí rodičia a maloletý W.. Počas šetrenia zazvonil otec maloletých detí, ktorý hľadal matku a oznámeniu starej matky, že nie je doma, otec neuveril a bol verbálne agresívny.

Matka detí navrhla uznesenie súdu prvého stupňa ako vecne správne potvrdiť. Poukázala na to, že deti nie sú ochotné stretávať sa s otcom, čo pramení z toho, že otec sa im nevenuje, starostlivosť prenáša na svoju matku, t.j. starú matku detí. Pre deti nezabezpečuje žiadne aktivity, neberie ich na výlety, nerobí s nimi prípravu do školy, preto sa deti na takéto stretnutia ani netešia.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku - ďalej len OSP), po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou - podal ho včas účastník konania (§ 201, 204 OSP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný (§ 202 OSP), a to v zákonom stanovenej lehote (§ 204 OSP), preskúmal napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania, postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. OSP) a dospel k záveru, že uznesenie súdu prvého stupňa je vecne správne. Senát odvolacieho súdu toto rozhodnutie vydal pomerom hlasov 3:0, t.j. jednohlasne (§ 3 ods. 9 posledná veta zák. č. 757/2004 Z.z.).

Predmetom tohto konania je nariadenie predbežného opatrenia.

Predbežné opatrenia sú upravené v Občianskom súdnom poriadku v ustanoveniach §§ 74 až 77a.

Predbežné opatrenia sú „inštitútni“ procesného práva, ktorých základným zmyslom je ochrana osvedčeného práva v presne vymedzených prípadoch. Chráni sa právo, ktoré je ohrozené alebo ohrozované v dôsledku hmotno-právnych úkonov alebo nečinnosti nositeľa povinnosti zodpovedajúcej tomuto právu, prípadne v dôsledku určitých stavov pôsobiacich objektívne. Nariadenie procesného zabezpečenia predpokladá nemožnosť okamžitej definitívnej ochrany meritórných rozhodnutí súdu (porovnaj Ján Mazák - Zabezpečovacie prostriedky v civilnom procese strana 21).

Predbežným opatrením sa ale nesmie v právnych vzťahoch medzi účastníkmi vytvoriť nenávratný (nenapraviteľný) stav. V zmysle tohto predpokladu sa uplatňuje zásada, ktorá limituje nariadenie predbežného opatrenia možnosťou navrátenia do predošlého stavu, ak sa v konaní vo veci samej ukáže, že dočasná, provizórna ochrana účastníka nemá oporu v konečnom rozhodnutí súdu.

Podstatným znakom predbežného opatrenia je jeho dočasný a predbežný charakter, účastník nenadobúda práva priznané predbežným opatrením, v danom prípade bude predbežné opatrenie trvať do skončenia rozhodnutia vo veci samej.

Súd prvého stupňa maloleté deti zveril do osobnej starostlivosti matky a otcovi stanovil povinnosť prispievať na deti výživným sumou 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené, nepľnoleté dieťa a to na každé z detí s účinnosťou od doručenia uznesenia. Proti výrokom I. a II. nebolo účastníkmi podané odvolanie, preto nadobudli právoplatnosť a vykonateľnosť. V odvolacom konaní otec nesúhlasí s výrokom III., ktorým súd upravil styk otca s maloletými deťmi každú sobotu v čase od 14,00 hod. do 17,00 hod. s tým, že pri realizácii styku má právo byť prítomná i matka. Matka je povinná deti na styk s otcom riadne a včas pripraviť a odovzdať otcovi v stanovenú hodinu v mieste jej bydliska.

Upraviť styk rodiča s maloletým dieťaťom, ktorému dieťa nebolo zverené do osobnej starostlivosti, možno v zmysle § 25 ods. 2 s použitím § 35 Zákona o rodine.

Právo realizovať styk je významným právom rodiča na upevňovanie väzieb s dieťaťom, ktoré nemá v bezprostrednej starostlivosti, ale je i právom dieťaťa, aby jeho výchova, ktorej sa mu dostane od rodičov, bola komplexná, nebola len zo strany toho rodiča, ktorému je zverené do osobnej starostlivosti, aby sa stal súčasťou života druhého rodiča napriek tomu, že s ním nežije v jednej domácnosti a že sa tento rodič bezprostredne nepodieľa na jeho výchove.

Odvolací súd v súdenom prípade dospel k záveru, že súd prvého stupňa i v napadnutej časti rozhodol vecne správne a preto toto rozhodnutie podľa § 219 ods. 1 OSP potvrdil.

Z obsahu spisu vyplýva, že medzi rodičmi maloletých detí prebieha rozvod manželstva, pričom navrhovateľka - matka aj s maloletými deťmi od augusta 2011 žije u svojich rodičov v Y.. Matka detí v návrhu na vydanie predbežného opatrenia poukázala na problémy medzi otcom a maloletými deťmi. Ku svojmu vyjadreniu pripojila potvrdenie Fakultnej nemocnice Trnava, psychiatrické oddelenie o jej hospitalizácii v roku 2008 z dôvodu syndrómu týranej ženy a problematický vzťah otca k rodine potvrdil vo svojom vyjadrení i kolízny opatrovník, ktorý bol prítomný pri tom, keď otec do terajšej domácnosti matky telefonoval.

Preto i odvolací súd v zhode s názorom súdu prvého stupňa dospel k záveru, že je aktuálne potrebné ponechať styk otca s maloletými deťmi v krátkom časovom úseku, pretože nadviazanie vzťahu medzi otcom a maloletými deťmi v zodpovedajúcej rodičovskej kvalite si vyžaduje postupné kroky tak, aby

styk otca s deťmi bol na prospech maloletým deťom i otcovi. V danom prípade maloleté deti sú deťmi školského, predškolského a útleho veku. Je v ich záujme, aby sa so svojim otcom pravidelne stretávali a počiatočná úprava styku, ktorá by mala trvať iba počas konania o rozvod manželstva, je úpravou predbežnou, bez hlbšieho vykonávania dokazovania a slúži predovšetkým na vytvorenie pravidelného režimu stretávania sa otca s maloletými deťmi, na upevnenie a prehĺbenie vzťahu medzi otcom a maloletými deťmi a zavedenie poriadku v styku otca s maloletými deťmi, keď styk v širšom rozsahu tak, ako to požaduje otec detí, nie je v danom prípade predbežne možný, pretože ani v odvolacom konaní neboli preukázané okolnosti, ktoré by takúto úpravu styku umožňovali.

Odvolací súd súčasne upresnil trvanie tejto úpravy styku v súlade s ustanovením § 77 ods. 1 písm. d) OSP, teda do skončenia konania vo veci samej o úprave styku otca s maloletými deťmi.

Preto bolo rozhodnuté spôsobom uvedeným vo výrokovej časti.

Poučenie:

Toto uznesenie nemožno napadnúť odvolaním.